

Nederlandstalige Versie

scientist rebellion_

Aan de Federale, Waalse, Vlaamse en Brusselse Hoofdstedelijke regeringen,

Wij zijn Belgische wetenschappers en academici die geloven dat we de realiteit en de ernst van de klimaat- en ecologische crisis waarmee we allemaal geconfronteerd worden, aan de kaak moeten stellen d.m.v. geweldloze burgerlijke ongehoorzaamheid. Wij achten dit noodzakelijk om de systeemveranderingen te realiseren die nodig zijn om deze crises aan te pakken. De tijd is gekomen om over te gaan van publicaties naar publieke acties [1]. Wij maken deel uit van de globale beweging "Scientist Rebellion" en ons gemeenschappelijk manifest kunt u vinden op de website scientistrebillion.com.

Samen met 194 andere landen heeft België het Akkoord van Parijs van 2015 ondertekend en geratificeerd, waardoor het zich volgens internationaal recht ertoe verbindt de opwarming van de aarde te beperken tot minder dan 2°C boven het pre-industriële niveau en ernaar te streven de temperatuurstijging te beperken tot 1,5°C [2]. Zonder doortastende en doelgerichte maatregelen zullen de huidige gevolgen van de klimaatverandering, zoals de recente hittegolven en droogtes in de zomer in Europa [3], de overstromingen in Zuid-Afrika in april [4] en die in Pakistan in augustus [5], verbleken in vergelijking met wat komen zal, waardoor leven zoals we het kennen onmogelijk wordt.

Geïndustrialiseerde landen zoals België, met de tiende hoogste historische uitstoot per inwoner ter wereld [6], hebben verreweg het meest geprofiteerd van fossiele brandstoffen. Zij hebben dus een ethische verantwoordelijkheid om deze overgang sneller te realiseren dan de wereld als geheel. Gezien de ongelijke verdeling van de meeste gevolgen, verergert de opwarming van de aarde de reeds bestaande ongelijkheden tussen het Globale Noorden en Zuiden, en dat zal alleen maar zo blijven [7]. Dergelijke ongelijkheden zijn ontstaan uit koloniale praktijken en worden tegenwoordig voortgezet door het neokolonialisme [8].

Als wetenschappers zijn we traag geweest in het begrijpen en communiceren van de holistische aard van de klimaatcrisis, die slechts een symptoom is van een toxisch systeem gebaseerd op kolonialisme en extractivisme. Ons huidig economisch systeem, met zijn doel van eindeloze groei, heeft vreselijke schade toegebracht aan het leven op aarde, waarvan de mens slechts een klein onderdeel is. Het is onmogelijk de klimaatcrisis adequaat aan te pakken zonder dat te erkennen en de klimaatcrisis in de bredere context van sociale ongelijkheid en de ecologische crisis te plaatsen.

Wij geloven dat het geen kwestie is van een keuze tussen "het einde van de wereld en het einde van de maand". Beide tegelijk aanpakken is cruciaal, vooral in de context van een energiecrisis waarin veel Belgen moeten kiezen tussen verwarmen en eten. Zij die het meest hebben geprofiteerd van onze ecologisch destructieve manier van leven, de rijksten onder ons, hebben de plicht om de grootste lasten te dragen. Zij dienen, zowel binnen België als wereldwijd, het voortouw te nemen in klimaatmitigatie, het compenseren van *loss & damages* en het kwijtschelden van de illegitieme schulden van het Globale Zuiden.

Naast en mede door de klimaatcrisis zijn we momenteel getuige van de zesde massale uitstervingsgolf. Tussen 1970 en 2018 is een gemiddelde daling van 69% van de populatieomvang van zoogdieren, vogels, vissen, amfibieën en reptielen in het wild geregistreerd [9]. 40% van de insectensoorten wordt met uitsterven bedreigd, waarbij habitatverlies de belangrijkste drijfveer is [10]. Het huidige traject is zo alarmerend dat het in de academische literatuur wordt omschreven als "biologische vernietiging" [11].

Klimaatactie vereist ook dat de harde realiteit onder ogen wordt gezien, in plaats van vooral te vertrouwen op puur technologische oplossingen, gebaseerd op wishful thinking. In 2021 bleek uit een anonieme enquête van IPCC-auteurs in Nature dat slechts 4% van de respondenten een beperking van de opwarming tot 1,5°C waarschijnlijk achtte. De meerderheid zei minstens een catastrofale 3°C opwarming te verwachten tegen het einde van de eeuw [12,13]. Deze resultaten zijn niet verrassend, aangezien de wereldwijde emissies in 2021 een recordhoogte bereikten, een jaar waarin regeringen meer uitgaven aan de subsidiëring van fossiele brandstoffen dan toen het Akkoord van Parijs werd ondertekend [14, 15].

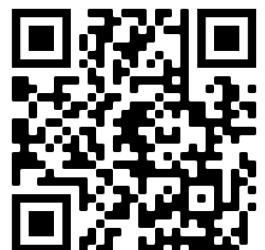
Daarom roepen wij, Scientist Rebellion Belgium, de bredere wetenschappelijke gemeenschap op om de bevolking eerlijk toe te spreken en te bekennen dat de doelstelling van 1,5°C dood en begraven is [16]. Hoewel deze mislukking een catastrofe betekent voor vele gemeenschappen wereldwijd, is het geen reden voor wanhoop en passiviteit. Integendeel, het blijft cruciaal om snel te transformeren naar een veerkrachtige en duurzame samenleving. Hoe langer we wachten, hoe groter de schade voor het leven op aarde.

Onze Belgische regeringen hebben de enorme verantwoordelijkheid om tijdig de nodige randvoorwaarden te creëren. Er is beleid nodig dat het eenvoudig en wenselijk maakt om duurzaam te handelen. Voorbeelden hiervan zijn effectieve regulering en toewijzing van eindige grondstoffen; stopzetting van subsidies voor milieuschadelijke handelingen en producten; energie-efficiëntiemaatregelen zoals isolatie van gebouwen op landelijke schaal; sociale innovaties; massale, gerichte investeringen in elektrificatie; infrastructuur voor openbaar vervoer; regeneratief landgebruik en andere vormen van duurzame landbouw en, het allerbelangrijkste, stimulering van vraagvermindering.

Helaas hebben de Belgische regeringen tot nu toe erg tekortgeschoten in hun reactie op een van de grootste bedreigingen waarmee de mensheid ooit is geconfronteerd. Vorig jaar veroordeelde de Brusselse rechtbank van eerste aanleg onze federale regering en de drie gewestregeringen voor hun nalatig klimaatbeleid in een rechtszaak aangespannen door Klimaatzaak/Affaire Climat [17]. Het Hof oordeelde dat de regeringen zowel hun plicht tot voorzichtigheid en zorgvuldigheid hebben geschonden, als het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens.

Het is glashelder voor ons: de ecologische crisis waarin wij leven, verergert de ongelijkheid en onrechtvaardigheid in onze samenleving en vereist radicale en verregaande maatregelen om de gevolgen ervan te verminderen. Dit probleem kan niet succesvol worden aangepakt door te sleutelen aan business as usual. Elke burger heeft het recht om een rechtvaardige overgang naar een duurzame samenleving te eisen, maar als wetenschappers dragen wij een bijzondere verantwoordelijkheid om dat te doen. Terwijl onze politieke leiders onverbidelijke waarheden hardnekkig negeren, moeten wij de alarmbel luiden en evenzo handelen, o.a. d.m.v. geweldloze burgerlijke ongehoorzaamheid. Wij hebben het voorrecht om te weten en daarom de plicht om te handelen.

scientist rebellion_

1. Gardner, C.J., et al., From Publications to Public Actions: The Role of Universities in Facilitating Academic Advocacy and Activism in the Climate and Ecological Emergency. *Frontiers in Sustainability*, 2021.
2. United Nations / Framework Convention on Climate Change (2015) Adoption of the Paris Agreement, *21st Conference of the Parties*, Paris: United Nations.
3. Christidis, N., The heatwave in Western Europe in June 2022. 2022.
4. Haque, S., South Africa's flood-ravaged east hit by more heavy rain, in *The Guardian*. 2022.
5. Friederike E. L. Otto, M.Z., Fahad Saeed, Ayesha Siddiqi, Kamil Shahzad, Haris Mushtaq, Arulalan T, Krishna AchutaRao, Chaithra S T, Clair Barnes, Sjoukje Philip, Sarah Kew, Robert Vautard, Gerbrand Koren, Izidine Pinto, Piotr Wolski, Maja Vahlberg, Roop and J.A. Singh, Maarten van Aalst, Lisa Thalheimer, Emmanuel Raju, Sihan Li, Wenchang Yang, Luke J. Harrington, Ben Clarke Climate change likely increased extreme monsoon rainfall, flooding highly vulnerable communities in Pakistan. 2022.
6. Evans, S. Analysis: Which countries are historically responsible for climate change? 2021; Available from: <https://www.carbonbrief.org/analysis-which-countries-are-historically-responsible-for-climate-change/>.
7. IPCC, 2018: Global Warming of 1.5°C. An IPCC Special Report on the impacts of global warming of 1.5°C above pre-industrial levels and related global greenhouse gas emission pathways, in the context of strengthening the global response to the threat of climate change, sustainable development, and efforts to eradicate poverty [Masson-Delmotte, V., P. Zhai, H.-O. Pörtner, D. Roberts, J. Skea, P.R. Shukla, A. Pirani, W. Moufouma-Okia, C. Péan, R. Pidcock, S. Connors, J.B.R. Matthews, Y. Chen, X. Zhou, M.I. Gomis, E. Lonnoy, T. Maycock, M. Tignor, and T. Waterfield (eds.)]. *Cambridge University Press*, Cambridge, UK and New York, NY, USA, 616 pp. [https://doi.org/ 10.1017/9781009157940](https://doi.org/10.1017/9781009157940).
8. IPCC, 2022: Climate Change 2022: Impacts, Adaptation and Vulnerability. Contribution of Working Group II to the Sixth Assessment Report of the Intergovernmental Panel on Climate Change [H.-O. Pörtner, D.C. Roberts, M. Tignor, E.S. Poloczanska, K. Mintenbeck, A. Alegría, M. Craig, S. Langsdorf, S. Löschke, V. Möller, A. Okem, B. Rama (eds.)]. *Cambridge University Press*. Cambridge University Press, Cambridge, UK and New York, NY, USA, 3056 pp., doi:10.1017/9781009325844.

9. WWF (2022) Living Planet Report 2022 – *Building a naturepositive society*. Almond, R.E.A., Grooten, M., Juffe Bignoli, D. & Petersen, T. (Eds). WWF, Gland, Switzerland.
10. Sánchez-Bayo, F. and K.A.G. Wyckhuys, Worldwide decline of the entomofauna: A review of its drivers. *Biological Conservation*, 2019. 232: p. 8-27.
11. Ceballos, G., P.R. Ehrlich, and R. Dirzo, Biological annihilation via the ongoing sixth mass extinction signaled by vertebrate population losses and declines. *Proceedings of the National Academy of Sciences*, 2017. 114(30): p. E6089-E6096.
12. Tollefson, J. Top climate scientists are sceptical that nations will rein in global warming. 2021.
13. Secretariat, U. N. F. C. C. C. (2022). Nationally determined contributions under the Paris Agreement - Synthesis Report.
14. United Nations Environment Programme (2022). Emissions Gap Report 2022: The Closing Window — Climate crisis calls for rapid transformation of societies. Nairobi.
<https://www.unep.org/emissions-gap-report-2022>
15. IEA (2022), Global Energy Review: CO2 Emissions in 2021, IEA, Paris
<https://www.iea.org/reports/global-energy-review-co2-emissions-in-2021-2>, License: CC BY 4.0
16. OECD. Support for fossil fuels almost doubled in 2021, slowing progress toward international climate goals, according to new analysis from OECD and IEA. 2022; Available from: <https://www.oecd.org/newsroom/support-for-fossil-fuels-almost-doubled-in-2021-slowing-progress-toward-international-climate-goals-according-to-new-analysis-from-oecd-and-iea.htm>.
17. Climat/Klimaatzaak, L.A.; Available from: <https://www.klimaatzaak.eu/nl>.